

Jedna trzecia dzieci na świecie nie ma aktu urodzenia

15 października 2013

Spośród 150 milionów dzieci, które przychodzą na świat każdego roku, 51 milionów – ponad jedna trzecia, po urodzeniu nie jest rejestrowana. W co czwartym kraju rozwijającym się wskaźnik rejestracji jest niższy niż 50 procent. Nie mając aktu urodzenia, dzieci często nie mogą uczęszczać do szkoły czy otrzymać odpowiedniej opieki zdrowotnej, są bardziej narażone na zostanie dziećmi – żołnierzami i na bycie wyzyskiwanymi przez pracodawców.

Ale Wspólnota Św. Idziego we Włoszech (Comunità di Sant'Egidio in Italian), katolickie stowarzyszenie osób świeckich, które służy ubogim, stara się to zmienić. Wspólnota opracowała program BRAVO!, którego nazwa jest skrótem od Birth Registration for All Versus Oblivion (Rejestracja Urodzeń przeciwko Zapomnieniu), a jego celem jest osiągnięcie wyższego wskaźnika rejestracji urodzeń w części Afryki, Azji i Ameryki Łacińskiej. Jest to jedna z wielu inicjatyw podjętych przez Wspólnotę, obejmujących program DREAM do walki z AIDS, przedstawionym na Global Voices w sierpniu 2013 r.

Global Voices niedawno rozmawiał z Eveliną Martelli, kierownikiem projektu BRAVO!, o programie, gdzie działa i dlaczego rejestracja urodzeń jest tak ważna.

GLOBAL VOICES: Co to jest program BRAVO! i jak doszło do jego powstania?

EVELINA MARTELLI: Inspiracją do powstania programu BRAVO! były doświadczenia Wspólnoty Św. Idziego w czasie działań mających na celu ochronę życia dzieci i zagwarantowanie należnych im praw. W wielu krajach afrykańskich i azjatyckich, członkowie Wspólnoty zauważyli, że dzieci, którym pomagają, często nie mają nawet aktu urodzenia i ponoszą tego poważne konsekwencje,

takie jak brak możliwości zapisania do szkoły czy nieotrzymywanie odpowiedniej opieki medycznej. Zauważyliśmy, że gdy dochodzi do konfliktów zbrojnych, jest bardziej prawdopodobne, że dzieci bez aktu urodzenia zostaną rekrutowane jako dzieci – żołnierze. Te dzieci są często wykorzystywane do pracy w kopalniach i na plantacjach, gdyż pracodawcy nie mogą być skazani za wyzyskiwanie dziecięcej siły roboczej, bo nie jest możliwe ustalenie wieku dzieci.

BRAVO!, którego nazwa jest skrótem od Birth Registration For All Versus Oblivion (Rejestracja Urodzeń przeciwko Zapomnieniu), to program stworzony przez Wspólnotę Św. Idziego aby wszystkim dzieciom zagwarantować rejestrację. BRAVO! propaguje i zachęca do rejestrowania dzieci w momencie narodzin i rozwiązuje problem dzieci niezarejestrowanych poprzez procedurę późniejszej rejestracji. Członkowie Wspólnoty uświadamiają rodzicom i ich dzieciom jak ważny jest akt urodzenia i bezpłatnie wyjaśniają procedurę rejestracji urodzeń. Również propagują świadczenia rejestracyjne szkoląc pracowników urzędów rejestracyjnych, poprawiając warunki ich pracy i tworząc urzędy bliżej miejsc zamieszkania ludzi. To powoduje ograniczenia głównej przyczyny handlu ludźmi, niewolnictwa i dziecięcej siły roboczej.

– Dlaczego rejestracja dzieci jest tak ważna dla ich przyszłości?

– Rejestracja urodzenia jest oficjalnym uznaniem istnienia osoby. Jest to podstawowe prawo człowieka zgodnie z art. 7 Konwencji o prawach dziecka ONZ.

Dzieci, które nie są zarejestrowane nie mają prawa do ochrony prawnej, socjalnej i ekonomicznej ze strony państwa ani nie mają dostępu do państwowych świadczeń. Nie mogą np. korzystać ze świadczeń zdrowotnych ani uczęszczać do szkoły czy zdobyć kwalifikacji.

Nie mając tożsamości prawnej, dzieci są bardziej narażone na

wykorzystanie poprzez wyzysk, niewolnictwo, handel ludźmi, prostytutkę, przymusową pracę i na pobór jako dzieci-żołnierze. Jeśli popełnią przestępstwo są traktowane jak dorośli i nie podlegają procedurom takim jak inne dzieci np. nie przysługuje im prawo do przebywania w celach innych niż dorośli.

Dzięki aktowi urodzenia, jako dorośli będą mogli uczestniczyć w demokratycznym życiu swego kraju, głosować i kandydować w wyborach. Będą mieli wszystkie prawa obywatelskie, będą mogli podróżować, być zatrudnieni w oparciu o stałą umowę, dziedziczyć, posiadać i być aktywną częścią społeczeństwa obywatelskiego swego kraju przyczyniając się do jego rozwoju.

Rejestrowanie urodzeń ma fundamentalne znaczenie również dla kraju. W rzeczywistości jest głównym źródłem danych statystycznych o populacji niezbędnych do oceny jej zdrowia i rozwoju, włącznie z wieloma Milenijnymi Celami Rozwoju.

– W których krajach program działa i dlaczego?

– Program działa w tych wszystkich krajach, w których są wolontariusze ze Wspólnoty Św. Idziego: w około 40 krajach Afryki Subsaharyjskiej, Azji i Ameryki Łacińskiej. Członkowie Wspólnoty wyjaśniają znaczenie rejestracji urodzeń rodzinom, którym pomagają udzielając różnych świadczeń (szkoły pokoju, program DREAM do leczenia AIDS, stołówki dla niedożywionych dzieci, pomoc żywieniowa, pomoc dzieciom ulicy, trędowatym i ich rodzinom) i często pomagają im w procedurze rejestracji. Organizują spotkania w slumsach i we wsiach wyjaśniając rodzicom i dzieciom znaczenie rejestracji i niezbędne procedury. Krzewią świadomość poprzez kampanie prowadzone w szkołach podstawowych, szpitalach i na oddziałach położniczych.

W niektórych krajach afrykańskich program BRAVO! współpracuje z lokalnymi władzami w celu propagowania zarejestrowania całej populacji. Razem z odpowiednimi władzami rozwijają metody

zapewniające rejestrację każdemu, kto nawet nie ma aktu urodzenia, tak aby w przyszłości wszystkie noworodki były rejestrowane zaraz po urodzeniu.

W Burkina Faso kampania promowana przez program BRAVO! spowodował rejestrację 3,5 miliona osób (prawie jedna czwarta populacji) i dzisiaj BRAVO! bierze udział w tworzeniu systemu szkoląc kadry, wspomagając miejscowe urzędy rejestracyjne i rozpowszechniając w kraju wiedzę na ten temat.

W Mozambiku BRAVO! propaguje rejestrację populacji w prowincji Nampula, która ze swymi 4,2 milionami mieszkańców jest najbardziej zaludniona w kraju oraz szkoli kadrę w tym rejonie. Na terenach wiejskich właśnie zostały zbudowane dwa nowe ośrodki rejestracyjne i wkrótce zostaną one otwarte. W ten sposób zarejestrowanie dziecka po urodzeniu będzie łatwiejsze, tym bardziej, że rejestracja jest bezpłatna.

– Z jakimi trudnościami napotyka program?

– Trudności są głównie związane z faktem, że zjawisko nie-rejestracji jest szeroko rozpowszechnione. Spośród 150 milionów dzieci, które przychodzą na świat każdego roku, 51 milionów – ponad jedna trzecia, po urodzeniu nie jest rejestrowana. W co czwartym kraju rozwijającym się wskaźnik rejestracji jest niższy niż 50 procent.

Afryka Subsaharyjska ma najniższy wskaźnik rejestracji urodzeń na świecie, pomiędzy 55 a 67 procent wszystkich urodzeń. W zasadzie, szacunkowo dwie trzecie dzieci nie są rejestrowane po urodzeniu.

Jest konieczne, aby rządy inwestowały w tym zakresie w celu wykorzystania systemu do rejestracji wszystkich obywateli, ale również jest istotne, aby obywatele rozumieli znaczenie rejestracji jako środka gwarantującego im prawa człowieka i obywatelskie uczestniczenie w życiu kraju. W ten sposób poszczególne jednostki poczują przynależność nie tylko do rodziny czy klanu, ale także do szerszej społeczności

narodowej i rozumieją sens bycia obywatelami, których łączy wspólny los.

– Jaki wpływ na program ma kryzys w wielu krajach zachodnich?

– Kryzys ekonomiczny ma olbrzymi wpływ na pomoc międzynarodową, skomplikowały się zabezpieczenia finansowe. Jedną z mocnych stron programu jest jego trwałość wynikająca z faktu, że po początkowej fazie przystosowującej system do potrzeb populacji, jego koszty ponosi rząd.

Ponadto, w ostatnich latach społeczność międzynarodowa stała się bardziej świadoma potrzeby rejestracji jako podstawy demokracji i jako narzędzie planowania i szacowania zdrowia populacji, postępu społecznego i gospodarczego. Program BRAVO! korzysta ze wsparcia ze strony premiera Włoch i Ministerstwa Spraw Zagranicznych Niemiec. Jednak najbardziej znacząca pomoc pochodzi od osób prywatnych z Europy, od władz samorządowych niektórych włoskich miast i Kindermissionswerk, niemieckiej organizacji charytatywnej kościoła katolickiego działającej na rzecz dzieci.

– Czy coś jeszcze chciałaby pani przekazać naszym czytelnikom?

– W ostatnich latach, dzięki BRAVO! zobaczyliśmy wiele dzieci, które z powrotem zaczęły się uczyć i wiele rodzin, które odkryły nowe możliwości. Matki, które dzięki aktowi urodzenia, uzyskały uprawnienia zawodowe, ojców, którzy otrzymali prawo jazdy. To wspaniałe zobaczyć pierwsze owoce tej pracy ze świadomością, że pomagamy chronić życie wielu dzieci, spośród których wiele nigdy osobiście nie poznamy. Jest to forma ochrony, która będzie im towarzyszyć przez całe życie.

Rozmawiał: Bah Abdoulaye

Tłumaczenie: Ewa Raczkowska-Błach

Źródło: [Global Voices](https://www.globalvoices.org/)